

L'Aula de l'Aigua

Rector Triadó, 13 - 08014 Barcelona
Tel.: 93 432 72 09 - Fax: 93 432 70 51
www.auladelaigua.org - info@auladelaigua.org

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DE L'AIGUA

Artículo 1534

Título: Productes químics i medi ambient (REACH)

Autor: Roger Lloret

Dirección:

Dirección e: rogerver@pangea.org

Fecha: Recibido enero 2.008

PRODUCTES QUÍMICS I MEDI AMBIENT

Roger Lloret

L'aprovació recent (juny 2007) per part de la Unió Europea d'incloure dins la seva legislació, el programa REACH (*Registration, Evaluation and Restriction of Chemicals*), ha estat un acord important i encoratjador.

Després d'anys de llargs debats i negociacions, tant polítiques com econòmiques, finalment, les Administracions, organitzacions i empreses que directe o indirectament, fabriquen, transporten, distribueixen i/o usen productes que per les seves característiques específiques representen riscos químics, tot i la seva dificultat, ara ja disposen d'una eina reguladora i de control, per harmonitzar requisits de seguretat i prevenció de riscos associats, tant pel Medi Ambient com per a la salut de les persones.

Cal recordar que una de les causes greus, de remediació complicada i costos elevats, amb efectes persistents a mitjà i llarg termini, i origen de malbaratament de recursos hídrics, són els vessaments al medi hídric d'aigües dolces, tant superficials com subterrànies, i també al mar, de combustibles fòssils i productes químics de tots tipus, molts d'ells tòxics i perillosos, a causa d'accidents, conflictes bèl·lics, i/o negligències varies

Les Administracions dels països que han d'aplicar el programa REACH, cal que estiguin preparades seriosament pel seu seguiment i avaluació progressiva. La complexitat que constitueix la morfologia específica de tots els compostos afectats pel programa REACH, fan necessari i imprescindible, recursos humans prou formats, preparats i especialitzats en la matèria, així com els països dependents en la seva aplicació, hauran d'aprovar en els seus pressupostos la dotació econòmica suficient per donar cobertura eficaç a les tasques d'inspecció, amb prou rigor i eficàcia.

No s'ha d'obviar, que en les negociacions del programa REACH, els interessos econòmics han prioritzat continguts previs, que en el text de la proposta, inicialment més exigent s'establien, i que no m'estendrà d'enumerar, tot i que la seva importància mediambiental segueix permanentment d'actualitat.

Cal remarcar que l'economia liberal, actualment d'aplicació global, ha pogut negociar, rebaixar i limitar la capacitat reguladora del programa REACH, adduint pèrdua de competitivitat, minvament de la possibilitat de negoci, etc. En front dels beneficis a la salut de les persones i la resta d'els éssers vius, aquests últims, amb total indefensió.

Així doncs, a l'ingent treball del programa REACH, on s'havien dipositat tantes expectatives, es podria interpretar com més burocràcia a afegir, d'una forma poc efectiva, a la col·lecció d'anteriors Normatives i reglaments, que per la seva manca d'aplicació, certa apatia i/o permissivitat en els controls d'inspecció i sanció, han estat estèrils en el temps, amb conseqüències poc positives cara la seva regulació transfronterera, com les malalties i quelcom de catàstrofe toxicològica cara a futures generacions. Les parts interessades doncs, amb victòries i derrotes parcials, tindran de veure's en noves i complexes negociacions per tal d'anar aprofundint els tempos en aquesta matèria.

El moment actual del programa REACH, coincideix curiosament, amb que fa 100 anys del naixement de la biòloga americana Rachel Carson, de la que el 1962 es va publicar el llibre "*Silent Spring*", que com una guia de l'ecologisme, ha pautat en certa manera, les conductes globals en quan el Medi Ambient. Així doncs, de la utilització dels pesticides se'n fan diverses lectures al llarg dels anys, com la "*Green Revolution*," versus l'exponencial increment de la producció agrícola, valorat com un gran triomf de la ciència, també la disminució en els cassos de Malària en els països de l'anomenat tercer món, on s'ha aplicat el tractament amb DDT (*1,1,1-Triclor-2,2-bis(4-clorfenil)età*), o segons la seva antiga denominació *Diclor-difenil-tricloroetà*, nomenclatura avui incorrecta, de fórmula $(C_6H_4)_2CH(CCl_3)$ que ha estat i encara és, un compost organoclorat dels pesticides per citar-ne algun.

Així mateix, els efectes dels pesticides, pel seu ús i abús, i la seva presència en el medi ambient, com en els organismes afectats, ha demostrat que la persistència en la cadena alimentària d'aquets compostos i residus associats, generen un cúmul d'escenaris, que van des de la contaminació de les aigües, passant pels microorganismes bàsics de les cadenes tròfiques, i finalment, acabant repercutint i concentrats majoritàriament en l'espècie humana, amb conseqüències conegudes però quelcom silenciades, sobretot pel poder econòmic dels interessos implicats.

El balanç d'aquests resultats contradictoris, està aixecant tantes protestes i indignació, que l'EPA (*U.S. Environmental Protection Agency*) ha establert

recomanacions en quan les noves aplicacions del DDT i els seus compostos, doncs no estan prou valorats els balanços dels beneficis immediats a curt termini, davant els danys col·laterals en quan la disminució de la Malària i l'augment del càncer en aquets països. Recordar que la continuada mutació de certs microorganismes i la resistència als productes emprats fa del cicle vertebrador del plasmodium un constant repte pels investigadors

Es de desitjar doncs, que aquest recent estrenat programa REACH, ajudi a minvar els riscos químics, això si, limitat encara ara en l'àmbit de l'UE, i a la vegada esperar, que una valoració objectiva i redreçament constant de la seva aplicació, principalment en ordre de prioritats i escenaris de risc, sobretot en el nostre país, on es desenvolupen i s'interfereixen, quasi tots els models de creixement econòmic coneguts, en sigui respectada, divulgada i ampliada, en tot moment, pel coneixement dels usuaris del Medi Ambient i la Salut Pública, on finalment en resum, hi som comptats tots/es amb el conjunt d'éssers vius del Planeta.

Cornellà 26 de setembre 2007

Mès informació :

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reach_intro.htm

<http://www.reach-cdrom.eu/>

<http://www.fdslog.com/us.htm>